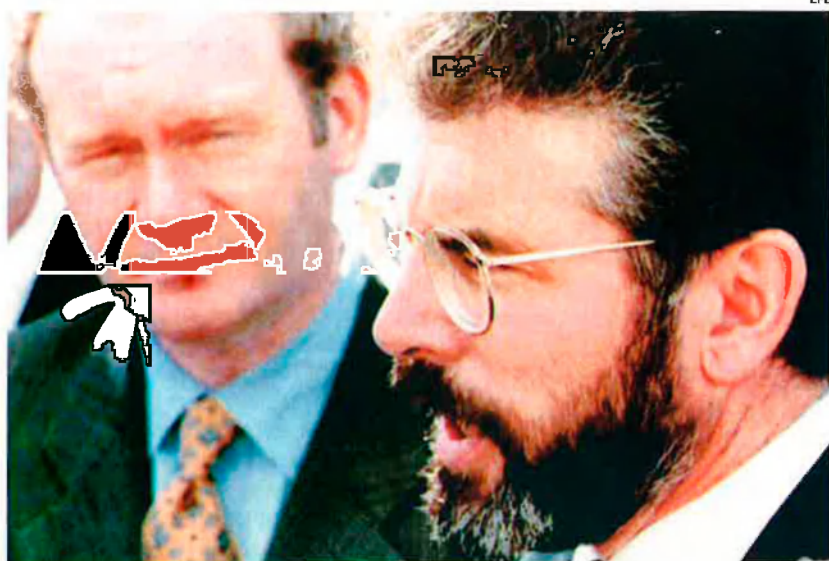


# Nova era per a Irlanda del Nord

Amb el començament de la negociació a Irlanda del Nord comença un llarg compte enrere de final incert. L'única cosa segura és que amb l'impuls donat al procés de pau pel primer ministre anglès Tony Blair, res no tornarà a ser igual que abans.



**E**l referèndum escocès ha estat molt seguit a Irlanda del Nord, i no solament pels nacionalistes, sinó també pels unionistes. El missatge que el primer ministre laborista, Tony Blair, ha repetit als escocesos durant molts dies ha entrat amb força en les orelles dels unionistes: "heu de tenir confiança en la vostra capacitat". Aquest canvi en la concepció de l'estat respecte als seus antecessors en el càrrec, també ha convertit el premier anglès en un dels punts de les converses de pau que han començat aquest 15 de setembre al castell de Stormont i que s'haurien d'acabar, teòricament, el maig de l'any que ve.

I és que Blair no té res a veure amb el primer ministre laborista dels anys 74-79, James Callaghan, públicament unionista i responsa-

ble d'una política molt repressiva contra els nacionalistes d'Irlanda del Nord. El seu tarannà polític tampoc no s'assembla gens a l'obstruccionisme del seu predecessor en el càrrec, John Major. A diferència del líder tory, a Londres Blair no té cap dependència respecte els diputats unionistes.

Blair ha fet un tomb polític de 180 graus per resoldre el conflicte nord-irlandès, conscient del fracàs de la via militar. El polític laborista ha acceptat totes les exigències del Sinn Féin per incloure'ls a les converses del procés de pau, com l'establiment d'un calendari tancat, o retirar el punt que condicionava l'inici del diàleg al desarmament previ. A més, la delegació del Sinn Féin que participa en la negociació inclourà tres membres de la Irlanda independent, un gest per a

donar a les negociacions una dimensió unitària de tota l'illa.

Segons alguns analistes, aquesta és una operació calculada per posar a prova la voluntat real de negociar dels republicans. Ja no hi ha, teòricament, encontres en secret. Les cites entre Blair i els líders polítics implicats en el conflicte són anunciades obertament, i ràpidament se'n fan públics els resultats. D'aquesta manera Blair ha aconseguit, si més no, d'esborrar la imatge obscura dels seus predecessors i de substituir-la per la d'un perfil de polític que actua de bona fe. Per reblar el clau de la confiança mútua, la ministressa per Irlanda del Nord, Mo Mowlan, deia fa poc: "les opcions de continuar a la Unió i una Irlanda unida estan sobre la taula, no hi ha res descartat".

**A l'esquerra, Martin McGuinness i Gerry Adams, líders del partit nacionalista Sinn Féin. A la dreta, David Trimble, del Partit Unionista de l'Ulster (UUP). Trimble desconfia de la voluntat negociadora del Sinn Féin.**



D'esquerra a dreta, el primer ministre britànic, Tony Blair, la ministra per Irlanda del Nord, Mo Mowlan, el reverend unionista radical ian Paisley i l'actual presidenta d'Irlanda, Mary Robinson. Les converses de pau són fruit de l'acord entre les administracions britànica i irlandesa, malgrat l'oposició d'un sector de l'unionisme.

És indiscutible que Tony Blair, amb els referèndums d'Escòcia i Gal·les ha obert un procés de descentralització i ha insistit a remarcar que no té camí de tornada. Així, no és estrany que Blair també tingui previst per a Irlanda del Nord d'arribar a establir-hi alguna mena d'autonomia.

Des que el Sinn Féin va acceptar els principis de democràcia i no-violència proposats pel senador nord-americà George Mitchell, quasi tots els sectors vinculats al conflicte, inclòs el govern nord-americà, han qualificat l'actual moment d'oportunitat històrica.

**Divisió unionista.** Els únics que rebutgen el compromís del Sinn Féin són els representants dels partits unionistes. Així David Trimble, líder del partit protestant més votat, el Partit Unionista de l'Ulster (UUP), ha allargat molt la decisió de trobar-se cara a cara amb els delegats del Sinn Féin, perquè és conscient que té un electorat molt dividit en aquesta qüestió. La setmana passada la BBC va publicar una enquesta, la més important d'aquesta mena feta mai a Irlanda del Nord, que destacava que una mica més d'un 50% dels electors unionistes volen que els seus líders s'asseguin a negociar cara a cara amb els representants del Sinn Féin.

De fet, aquest grup pro diàleg amb nacionalistes predomina a l'oest del territori, mentre que la gent de l'altra meitat és molt més bel·ligerant. La divisió d'opinions

és deguda, segons la periodista irlandesa Mary Holland, al fet que a l'oest els protestants han sofert molt més els darrers atemptats de l'IRA. Holland també indica que en molts consistoris de municipis de l'oest d'Irlanda del Nord els unionistes s'han assegut al costat de membres del Sinn Féin i això

**Més d'un 50% dels electors unionistes volen que els seus líders negociïn cara a cara amb els representants del Sinn Féin.**

no els ha guanyat cap acusació de traïdoria.

També per evitar que els unionistes siguin els últims a acceptar un diàleg com més va més inevitable, la setmana passada el bisbe protestant Harold Miller, cap d'un sínode de més de 330 clergues, va insistir a dir que Trimble havia de trobar-se directament amb el Sinn Féin per poder començar a fer realitat la reconciliació, "una qüestió vital per a Irlanda del Nord".

Així, després de l'acceptació per part del Sinn Féin dels principis Mitchell, Trimble esdevé l'últim responsable d'aquesta oportunitat

històrica de trobar el camí de la pau.

Però no tot seran flors i violes. Les posicions d'entrada són molt allunyades. D'una banda, els unionistes fa temps que s'aferrin a la idea de limitar-se a obtenir una assemblea delegada sense poder executiu; d'altra, els nacionalistes volen controlar les fronteres i tenir poder executiu real.

Tot i la incertesa del desenvolupament del procés i dels resultats finals, es podria donar una situació com la de l'Ajuntament de Belfast, enguany governat per primer cop pels nacionalistes. En el consistori de la segona ciutat més gran de l'illa, les opcions unionistes i nacionalistes formen dos blocs enfrontats i centren els seus esforços a evitar cap guany polític del bloc contrari.

Així les converses, tot i tenir data fixada d'acabament, maig del 1998, podria ser que s'allarguessin més. Però vagi com vagi el diàleg a Stormont, caldrà que les respectives delegacions facin un esforç paral·lel per avançar en la reconciliació social. En aquest sentit fa poc el líder del Sinn Féin, Gerry Adams, deia: "Si en les pròximes eleccions, o en les següents, els nacionalistes tinguéssim un vot més que no pas els unionistes, això resoldria el conflicte? Els unionistes estarien d'acord amb les demandes nacionalistes d'un estat irlandès reunificat? Crec que no!"

**Oriol Cortacans**